

18.12. Abdominal Travmalar

Çağrı BÜYÜKKASAP¹

Karın bölgesi vücuttaki en büyük bölgedir. Dolayısıyla herhangi bir travmada isabet alma olasılığı diğer bölgelere göre daha yüksektir. Ayrıca baş ve göğüs gibi kemiklerin korumasında olmadığı için delici nesnelere veya künt darbelerle oluşan travmalarda organlarda ciddi yaralanmalar daha kolayca oluşabilir.

Delici nesnelere kaynaklanan travma tipik olarak belirgin olsa da, künt travmalar başlangıçta semptom vermeyebilir ve bunun sonucunda yüksek morbidite ve mortalite ile sonuçlanan gecikmiş tanıya neden olabilir.

Abdominal organlar, çeşitli mekanik etkiler altında oldukça farklı davranan “solid” ve “içi boş” organlar olmak üzere iki ana organ türüne ayrılır. Solid organlar arasında karaciğer, dalak, pankreas, böbrekler, adrenal bezler ve overler bulunur. İçi boş organlar ise arasında mide, ince ve kalın bağırsaklar, mesane ve uterus bulunur.

MEKANİK ÖZELLİKLERİ, YARALANMA MEKANİZMALARINI VE TOLERANSLARI ETKİLEYEN ANATOMİK ÖZELLİKLER

Abdominal travmalarda organların yaralanmasını etkileyen başlıca 3 faktör vardır:

1. **Organın brüt yoğunluğu** (doku yoğunluğu değil), solid bir organı içi boş bir organdan ayıran ana özellik olarak düşünülebilir. Örneğin karaciğer ve dalak solid organlardır ve mide ve bağırsaklar gibi içi boş organlardan daha yoğundur. İçi boş organların daha az yoğunluğunun ana nedeni, organın kendi içinde büyük bir boşluğun bulunmasıdır. Solid organların içinde sıvı dolu damarlar bulunurken, içi boş organların içinde hava, sindirim materyalleri ve hatta fetüs olabilir. Mide ve uterus, bağırsaklardan daha kalın

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi AD., cagribk@gmail.com

spina iliaca anterior superior üzerine yerleştirilmesinin yaralanma riskini artırdığı gösterilmiştir. Kemerli takmayan yolcuların ölümcül yaralanma riski kemerli yolculara göre iki kat daha fazladır.

Karın duvarında morarma, intraabdominal yaralanma şüphesini artırmalı ve rektus abdominis veya üstteki dokuların bozulması, karın içi yaralanma olasılığının yüksek göstergeleri olarak düşünülmelidir.

KAYNAKLAR

1. Nahum AM, Melvin JW. Accidental injury: biomechanics and prevention: Springer Science & Business Media; 2012.
2. Hill JR, Mackay GM, Morris AP. Chest and abdominal injuries caused by seat belt loading. *Accid Anal Prev.* 1994;26(1):11-26.
3. Cox EF. Blunt abdominal trauma. A 5-year analysis of 870 patients requiring celiotomy. *Ann Surg.* 1984;199(4):467-74.